

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Кафедра державного будівництва

С И Л А Б У С

навчальної дисципліни

**«Порядок прийняття та державна реєстрація нормативно-правових
актів публічної адміністрації»**

Рівень вищої освіти – другий (магістерський) рівень

Ступінь вищої освіти – магістр

Галузь знань – 08 «Право»

Спеціальність – 081 «Право»

Статус навчальної дисципліни – за вибором студента

Рік набору – 2021

Харків – 2021

Силабус навчальної дисципліни «Порядок прийняття та державна реєстрація нормативно-правових актів публічної адміністрації» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право». Харків: Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого, 2021. 15 с.

Розробник:

Петришина Марина Олександрівна,
кандидат юридичних наук, доцент

Чиркін Антон Сергійович,
кандидат юридичних наук, доцент

Затверджено на засіданні кафедри державного будівництва
(протокол № 3 від 14 вересня 2021 р.)

Завідувач кафедри - Серьогіна Світлана Григорівна, доктор юридичних наук, професор

Дані про викладачів

Назва навчальної дисципліни	Нормопроектувальна техніка та державна реєстрація нормативно-правових актів
Статус навчальної дисципліни	За вибором студента
Викладач	Петришина Марина Олександрівна, доцент кафедри державного будівництва, к.ю.н., доцент
Контактний телефон	050 777 89 95
E-mail	m.o.petryshyna@nlu.edu.ua
Консультації	відповідно до розробленого графіку індивідуальних консультацій
Онлайн консультації	Zoom

Назва навчальної дисципліни	Нормопроектувальна техніка та державна реєстрація нормативно-правових актів
Статус навчальної дисципліни	За вибором студента
Викладач	Чиркін Антон Сергійович, асистент кафедри державного будівництва, к.ю.н., доцент
Контактний телефон	095 685 33 23
E-mail	a.s.chyrkin@nlu.edu.ua
Консультації	відповідно до розробленого графіку індивідуальних консультацій
Онлайн консультації	Zoom

Анотація навчальної дисципліни

Розкривається сутність правотворчості та державної реєстрації нормативно-правових актів в Україні. Аналізується зміст та сутність нормопроектувальної техніки. Вивчаються основні правила, прийоми та засоби нормопроектувальної техніки. Досліджується порядок здійснення експертизи (проектів) нормативно-правових актів. Висвітлюється порядок та процедура державної реєстрації нормативно-правових актів. Актуалізується зарубіжний досвід прийняття актів органами публічної адміністрації. Розкриваються особливості прийняття і державної реєстрації нормативно-правових актів органів державної влади і місцевого самоврядування.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – формування системи знань щодо теоретичних засад і сучасного правового регулювання порядку прийняття й державної реєстрації нормативно-правових актів; опанування студентами знань щодо вимог до нормативно-правових актів, що подаються на державну реєстрацію, й вироблення умінь застосовувати набуті знання на практиці.

Завдання:

- опанування знань щодо сутності і значення порядку прийняття й державної реєстрації нормативно-правових актів публічної адміністрації, основних категорій у цій сфері;

- розуміння специфіки чинного законодавства, що регламентує порядок прийняття й державної реєстрації нормативно-правових актів, бути здатним тлумачити й застосовувати його;

- визначення основних тенденцій розвитку в діяльності публічної адміністрації щодо прийняття й державної реєстрації нормативно-правових актів;

- виявлення проблем у сучасній практиці нормотворення в Україні;

- аналіз проведення антикорупційної, антидискримінаційної, гендерно-правової й цифрової експертиз (проектів) нормативно-правових актів;

- дослідження нормативно-правових актів щодо відповідності їх положенням Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та практиці Європейського суду з прав людини.

Навчальна дисципліна у структурі освітньо-професійної програми.

Міждисциплінарні зв'язки

Пререквізити: публічне право: сучасні доктрини в судовій та правозастосовній практиці.

Кореквізити: адміністративні послуги в сфері юстиції; конституційний механізм захисту прав людини

Очікувані результати навчання здобувача вищої освіти

У результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти має демонструвати такі результати навчання:

РН НД 1. Розуміння сучасних доктринальних підходів до таких понять, як «правотворчість», «нормотворчість» і використання їх при дослідженні пов'язаних правових явищ та процесів.

РН НД 2. Використовувати провідні методики, інструментарій, орієнтуватися в правилах та вимогах формування змісту нормативно-правових актів.

РН НД 3. Здатність самостійно збирати, систематизувати і обробляти інформацію, необхідну в процесі нормотворчої діяльності.

РН НД 4. Використовувати набуті знання під час проведення правової експертизи.

РН НД 5. Здатність самостійно збирати, систематизувати і обробляти дані, необхідні в процесі проведення антикорупційної і цифрової експертизи.

РН НД 6. Здатність до критичного аналізу проблем адаптації та гармонізації національної системи законодавства до законодавства ЄС.

РН НД 7. Здатність самостійно орієнтуватися у процедурно-процесуальних особливостях проведення державної реєстрації нормативно-правових актів.

РН НД 8. Вміння орієнтуватись в особливостях прийняття нормативно-правових актів органами державної влади та місцевого самоврядування.

**Види навчальних занять та самостійна робота
для здобувачів вищої освіти денної форми навчання**

№ п/п	Аудиторні заняття (контактні)		Самостійна робота (в годинах)
	Теми лекцій	Теми практичних занять	
1	Теоретико-правові засади правотворчості в Україні	Доктринальні засади правотворчості. Нормативно-правовий акт.	8
2	Поняття й загальна характеристика нормопроектувальної техніки	Нормопроектувальна техніка як одна із засад правової політики держави.	8

3	Державна реєстрація нормативно-правових актів публічної адміністрації	Правові засади державної реєстрації нормативно-правових актів публічної адміністрації.	8
4	Експертиза проєктів нормативно-правових актів публічної адміністрації	Правова експертиза як запорука якісного нормотворення	8
5	Антикорупційна і цифрова експертиза (проєктів) нормативно-правових актів публічної адміністрації	Зміст і принципи проведення антикорупційної і цифрової експертизи (проєктів) нормативно-правових актів публічної адміністрації.	8
6	Антидискримінаційна і гендерно-правова експертиза (проєктів) нормативно-правових актів публічної адміністрації	Методологічні основи проведення антидискримінаційної і гендерно-правової експертизи (проєктів) нормативно-правових актів публічної адміністрації.	8
7	Зарубіжний досвід прийняття та державної реєстрації нормативно-правових актів публічної адміністрації	Законодавче забезпечення правотворчої діяльності в країнах зі сталими демократичними традиціями.	8
8	Порядок прийняття і державної реєстрації нормативно-правових актів органів державної виконавчої влади.	Правове регулювання прийняття і державної реєстрації нормативно-правових актів органів державної виконавчої влади.	8
9	Порядок прийняття нормативно-правових актів органами місцевого самоврядування	Особливості формування системи нормативно-правових актів органів місцевого самоврядування та її місце в системі національного законодавства	8
10	Судова практика у сучасній правотворчості: її роль та значення	Судова правотворчість: поняття і зміст	8

**Види навчальних занять та самостійна робота
для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання**

№ п/п	Теми лекцій	Теми практичних занять	Самостійна робота (в годинах)
1	Теоретико-правові засади правотворчості в Україні	Доктринальні засади правотворчості. Нормативно-правовий акт.	110

2	Експертиза проєктів нормативно-правових актів публічної адміністрації	Правова експертиза як запорука якісного нормотворення	
3	Порядок прийняття і державної реєстрації нормативно-правових актів органів державної влади і місцевого самоврядування.	Порядок прийняття і державної реєстрації нормативно-правових актів органів виконавчої влади і місцевого самоврядування	-

Самостійна робота студентів

Самостійна робота студентів здійснюється у таких формах:

- опрацювання нової наукової та навчальної літератури, законодавчих актів зарубіжних країн;
- робота над кейсами з питань прийняття й виконання адміністративних актів;
- виконання практичних завдань, самотестування;
- написання есе та рефератів;
- підготовка тез доповідей на науково-практичні конференції;
- участь у конкурсах студентських наукових праць;
- підготовка до практичних занять, колоквиумів і тестування.

Завдання та методичні рекомендації до самостійної роботи наведено у Методичних матеріалах з навчальної дисципліни «Порядок прийняття та державна реєстрація нормативно-правових актів публічної адміністрації» для студентів другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право».

Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни

Нормативно-правові акти:

1. Висновки за результатами проведення гендерно-правової експертизи актів законодавства за 2018 рік. URL: https://minjust.gov.ua/gender_2018

2. Деякі питання здійснення правової експертизи проектів нормативно-правових актів на наявність корупціогенних норм: роз'яснення Міністерства юстиції України. URL: https://minjust.gov.ua/m/str_32220

3. Деякі питання цифрового розвитку. Постанова Кабінету Міністрів України від 30 січня 2019 р. № 56 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/56-2019-%D0%BF#Text>

4. Деякі питання проведення антикорупційної експертизи. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v1219323-08>

5. Деякі питання проведення гендерно-правової експертизи: Наказ Міністерства юстиції України від 12.05.2006 р. № 42/5 URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v42_5323-06

6. Конституція України: Закон від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. Відом. Верхов. Ради України. 1996. № 30. № 141.

7. Методичні рекомендації щодо розроблення проектів законів та дотримання вимог нормопроектної техніки, схвалені постановою колегії Міністерства юстиції України від 21.11.2000 р., № 41 / О. В. Богачова, В. Г. Вараксина та ін. Київ: Центр правової реформи і законопроектних робіт при Міністерстві юстиції України. 1999. 45 с.

8. Методичні рекомендації щодо розроблення проектів законів та дотримання вимог нормопроектної техніки, схвалені постановою колегії Міністерства юстиції України від 21 листопада 2000 р. № 41. Нормотворча діяльність: Збірник нормативно-правових актів та метод. рекомендацій. Київ: Вид. Дім «Ін Юре», 2001. С. 219 – 230.

9. Питання проведення антидискримінаційної експертизи та громадської антидискримінаційної експертизи проектів нормативноправових актів URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/61-2013-%D0%BF>

10. Питання проведення гендерно-правової експертизи: постанова Кабінету Міністрів України від 28 листопада 2018 р. № 997. URL: <https://minjust.gov.ua/m/pravovi-zasadi-provedennyagenderno-pravovoi-ekspertizi>

11. Про Регламент Верховної Ради України: Закон України від 10.02.2010 № 1861-VI. Відом. Верхов. Ради України. 2010. № 14, 15, 16, 17. Ст. 133.

12. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 № 1700-VII. Офіц. вісн. України. 2014. № 87. Стор. 156. Ст. 2474.

13. Про місцеве самоврядування: Закон України від 21.05.1997 № 280/97-ВР. Відом. Верхов. Ради України. 1997. № 24. Ст. 170.

14. Про комітети Верховної Ради України: Закон України від 04.04.1995 № 116/95-ВР. Відом. Верхов. Ради України. 1995. № 19. Ст. 134.

15. Про Єдиний державний реєстр нормативних актів: Указ Президента України від 27.06.1996 № 468/96. Урядовий кур'єр від 04.07.1996.

16. Про запровадження Єдиного державного реєстру нормативно-правових актів та здійснення правової інформатизації України: Постанова Кабінету міністрів України від 11.12.1996 № 1504. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1504-96-п>

17. Про здійснення експертизи проектів законів та проектів актів Кабінету Міністрів України, а також нормативно-правових актів, на які поширюється вимога державної реєстрації, щодо відповідності положенням Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та практиці Європейського суду з прав людини: Наказ Міністерства юстиції України від 20.08.2008 р. № 1219/7 URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v1219323-08>.

18. Про затвердження Порядку ведення Єдиного державного реєстру нормативно-правових актів та користування ним: Постанова Кабінету Міністрів України від 23.04.2001 № 376. Офіц. вісн. України. 2001. № 17. Ст. 747.

19. Про затвердження Положення про державну реєстрацію нормативно-правових актів міністерств та інших органів виконавчої влади:

Постанова Кабінету міністрів України від 28.12.1992 № 731. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/731-92-п>

20. Про затвердження Положення про порядок здійснення обліку та систематизації законодавства в органах та установах юстиції України: Наказ Міністерства юстиції України від 15.04.2004. № 31/5. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/v31-5323-04>

21. Про вдосконалення порядку державної реєстрації нормативно-правових актів у Міністерстві юстиції України та скасування рішення про державну реєстрацію нормативно-правових актів: Наказ Міністерства юстиції України від 12.04.2005 № 34/5. Офіц. вісн. України. 2005. № 15. Ст. 799.

22. Про затвердження Положення про порядок роботи з законопроектами та іншими документами, що вносяться Президентом України на розгляд Верховної Ради України: затв. Указом Президента України від 30.03.1995 № 270/95. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/270/95>

23. Про поліпшення організації законопроектної діяльності: затв. Указом Президента України від 26.11.2003 № 1348/2003. Офіц. вісн. України. 2003. № 51. Т. 1. Ст. 2661.

24. Про затвердження Положення про Міністерство юстиції України: затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 02.07.2014 № 228. Офіц. вісн. 17 України. 2014. № 54. Ст. 1455.

25. Про Положення про порядок підготовки та внесення проектів актів Президента України: затв. Указом Президента України від 15.11.2006 № 970/2006. Офіц. вісн. України. 2006. № 47. Ст. 3123.

26. Про заходи щодо вдосконалення нормотворчої діяльності органів виконавчої влади: затв. Указом Президента України від 09.02.1999 № 145/99. Офіц. вісн. України. 1999. № 6. С. 18.

27. Про затвердження Методології проведення антикорупційної експертизи: Наказ Міністерства юстиції України від 24.04.2017 р. № 1395/5
URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v1395323-17>

28. Про затвердження Положення про порядок укладення, виконання та денонсації міжнародних договорів України міжвідомчого характеру: затв. Постановою Кабінету міністрів України від 17.06.1994 № 422. Зібрання постанов Уряду України. 1994. № 10. Ст. 251.

29. Про затвердження Регламенту Кабінету Міністрів України: затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 18.07.2007 № 950. Офіц. вісн. України. 2007. № 54. Ст. 2180.

30. Про затвердження Правил підготовки проектів актів Кабінету Міністрів України: затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 06.09.2005 № 870. Офіц. вісн. України. 2005. № 36. Ст. 2200.

31. Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики: затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 03.11.2010 № 996. Офіц. вісн. України. 2010. № 84. Ст. 2945.

32. Проект Закону про засади державної антикорупційної політики на 2020-2024 роки. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=70007

33. Рішення Конституційного Суду України від 09.07.1998 № 12-рп/98 (справа про тлумачення терміну «законодавство»). Офіц. вісн. України. 1998 р. № 32. С. 59.

34. Рішення Конституційного Суду України від 28.03.2001 № 2-рп/2001 (справа про позачерговий розгляд законопроектів). Офіц. вісн. України. – 2001. № 15. Ст. 658.

Література:

Основна література:

1. Андрусів Л. Теоретико-правові засади системи нормативно-правових актів / Л. Андрусів // Підприємництво, господарство і право. 2017. № 4. С. 128-131.

2. Богачова О. В. Законотворчий процес в Україні: проблеми вдосконалення : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.01 / Інститут законодавства Верховної Ради України. Київ, 2006. 238 с.

3. Гетьман Є. А. Нормотворчий процес органів виконавчої влади та його стадії. Актуальні проблеми права: теорія і практика. 2013. № 27. С. 173-181.

4. Ковач Я. В. Локальні нормативно-правові акти місцевого самоврядування: поняття, особливості, проблеми правового регулювання [Текст] : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.01 / Ковач Ярослава Вікторівна ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. - Харків, 2018. - 20 с.

5. Кунєв Ю. Д. Державна реєстрація нормативно-правових актів: дуалізм моделі реалізації / Ю. Д. Кунєв, А. А. Левдик // Правова позиція. - 2016. - № 2. - С. 23–31.

6. Легін Л. Зарубіжний досвід забезпечення права на інформацію про нові нормативно-правові акти : Правове регулювання суспільства та проблеми юридичної техніки : матеріали науково-практичної інтернет-конференції (ІваноФранківськ, 15 грудня 2015 року). Івано-Франківськ : Лабораторія академічних досліджень та правового регулювання, 2015. С. 25-27.

7. Нестерович В.Ф. Конституційно-правові засади впливу громадськості на прийняття нормативно-правових актів: зарубіжний та український досвід: Дис... доктора юрид. наук: 12.00.02 / ЛДУВС ім. Е.О. Дідоренка. Суми, 2015. 456 с.

8. Петришина М. О. Нормопроектувальна техніка як засіб формування системи дієвого та ефективного законодавства в Україні: теоретико-правовий підхід / М. О. Петришина, Т. С. Мала. Актуальні питання публічного та приватного права. 2014. № 3(08). С. 256 – 263.

9. Плотнікова М.В. Доцільність запровадження електронного оприлюднення нормативно-правових актів в Україні. Правовий вісник Української академії банківської справи. 2015. № 2 (13). С. 14–19.

10. Рибікова Г. В. Предмет правової експертизи нормативно-правових актів / Г. В. Рибікова // Юридичний вісник. Повітряне і космічне право. - 2016. - № 1. - С. 53-59.

11. Романюк Я. Судова правотворчість в умовах реформування правосуддя: постановка проблеми. *Право _України*. 2016. № 10. С. 9-19.

12. Хомов, С. М. Громадська антикорупційна експертиза як засіб запобігання корупції в діяльності Державної фіскальної служби України. Науковий вісник Академії муніципального управління. Серія: Право. 2015. Вип. 2. С. 278-283.

Додаткова література:

1. Бойко Г. І. Юридична конструкція як засіб юридичної техніки. Актуальні проблеми держави і права. 2014. Вип. 73. С. 190-198.

2. Волошина Я. В. Розробка нормативно-правових актів місцевого самоврядування: теоретико-правовий аналіз. Державне будівництво та місцеве самоврядування. Зб. наук. праць. 2017. Вип. 34. С. 247 – 257.

3. Гиляка О. Юридичний документ: особливості та законодавче регулювання. Вісник Національної академії правових наук України. 2014. № 3. С. 165-171.

4. Ільницький М. Електронне оприлюднення правових актів у сфері публічного управління. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія право. Ужгород, 2015. Випуск 25. Том. 2. Частина 2. С. 126-129.

5. Предместніков О. Повноваження Міністерства юстиції України у сфері державної правової політики: нормотворчість і правова експертиза / О. Предместніков // Підприємництво, господарство і право. 2016 № 4. С. 56-61.

6. Рибікова Г. В. Правова експертиза нормативно-правових актів як правова категорія та наукова доктрина. Юридичний вісник. Повітряне і космічне право. 4 (29) 2013. С. 28-32.

7. Рибікова Г. В. Правова експертиза нормативно-правових актів як правова категорія та наукова доктрина. Юридичний вісник. Повітряне і космічне право. 4 (29) 2013. С. 28-32.

8. Стецюк Н. В. Технологія судової правотворчості: загальнотеоретична характеристика: Дис. ... канд.. юрид. наук: 12.00.01 / Н. В. Стецюк. – Львів, 2011. – 205 с.

9. Філик Н. В. Окремі питання юридичної техніки в правозастосовній діяльності судових органів. Юридичний вісник. Повітряне і космічне право. 2010. № 1. С. 47-50.

10. Щербина В. Різновиди засобів законодавчої техніки. Порівняльно-аналітичне право. 2017. № 4. С. 43-46.

Інтернет-ресурси

Сайт Ради Європи - <http://www.coe.kiev.ua>

Проект ЄС «Підтримка реформ у сфері юстиції» - <http://www.justicereformukraine.eu/uk/>

Офіційний веб-портал Верховної Ради України - <http://rada.gov.ua/>

Офіційний веб-портал Президента України - <http://www.president.gov.ua>

Офіційний веб-портал Кабінету Міністрів України - <http://www.kmu.gov.ua>

Офіційний веб-портал Верховного Суду - https://supreme.court.gov.ua/supreme/gromadyanam/perelik_sprav/

Офіційний веб-портал Конституційного Суду України - <https://ccu.gov.ua/>

Офіційний веб-портал Міністерства юстиції України - <https://minjust.gov.ua/>

СЕНМК

Стандартизований електронний навчально-методичний комплекс кафедри адміністративного права. URL: <http://>

http://library.nlu.edu.ua/index.php?option=com_k2&view=itemlist&task=category&id=605:administratyvna-protsedura&Itemid=151

Вимоги викладача

Здобувачі вищої освіти *повинні*: регулярно відвідувати лекції й практичні заняття; систематично та активно працювати на них; переконливо наводити аргументацію при розв'язанні завдань; якісно виконувати письмові завдання, контрольну та самостійну роботи тощо. Практичні заняття, пропущені за поважних причин, можуть бути відпрацьовані за попереднім узгодженням із викладачем.

Здобувачам вищої освіти *рекомендується*: брати участь в наукових конференціях, конкурсах наукових праць, роботі наукового гуртка кафедри, готувати тези наукових доповідей тощо.

Обов'язкова вимога – дотримання здобувачами вищої освіти норм «Кодексу академічної етики Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого» (https://nlu.edu.ua/files/norm_doc/kodeks_academichnoyi_etyky.pdf).

Під час аудиторних занять дозволяється використовувати гаджети тільки у навчальних цілях (приміром, для перегляду презентацій лекції). Дозволяється користуватися ноутбуками і планшетами для ведення конспектів лекцій та відстеження потрібної інформації.

Контрольні заходи

Оцінювання результатів засвоєння навчальної дисципліни «Порядок прийняття та державна реєстрація нормативно-правових актів публічної адміністрації» передбачає проведення поточного та підсумкового контролю і здійснюється на основі накопичувальної бально-рейтингової системи.

Поточний контроль знань включає:

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на практичних заняттях із застосуванням таких

засобів: усне, письмове або експрес-опитування, вирішення практичних завдань або задач, участь у розробці кейсу, захист есе або реферату за ініціативи студента. Поточний контроль має на меті перевірку рівня підготовки студента у вивченні матеріалу. У ході практичного заняття студент може отримати оцінку за чотирибальною шкалою (0, 2, 3, 4);

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни, що проводиться наприкінці модулів у формі колоквиумів (тестів).

За результатами практичних занять студент може отримати до 80 балів.

Формою підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни є залік, який відбувається у формі захисту підсумкової письмової роботи на останньому практичному занятті.

Залік з навчальної дисципліни «Порядок прийняття та державна реєстрація нормативно-правових актів публічної адміністрації» студент отримує у разі набрання в результаті роботи на практичних заняттях та захисту підсумкової контрольної роботи від 60 до 100 балів.

Максимальна кількість балів за підсумкову письмову роботу – 20 балів.

За результатами підсумкової письмової роботи студент може отримати 0, 5, 10, 15, 20 балів.

Шкала педагогічного контролю:

Вид роботи	Діапазон балів	Критерії оцінювання	Всього балів
практичні заняття	0-4 балів за одне заняття	4 бали – високий рівень активності на занятті; глибоке знання матеріалу, у тому числі орієнтація в основних наукових доктринах та концепціях за темою заняття; розгорнута, повна, правильна відповідь на питання; повна, правильна і переконлива аргументація при вирішенні проблемних правових ситуацій; засвоєння основної і додаткової літератури, рекомендованої навчально-методичним посібником за темою заняття; вільна орієнтація у правових джерелах та судовій практиці за темою заняття; усунення прогалин чи неточностей у відповідях інших студентів; високий рівень засвоєння практичних навичок за певною темою	0-80

		3 бали – середній рівень активності на занятті; значна неповнота, суттєві неточності та прогалини у відповіді на питання; вирішення проблемних правових ситуацій з суттєвими помилками; знайомство з основною літературою, рекомендованою навчально-методичним посібником; часткове використання правових джерел за темою заняття; середній рівень засвоєння практичних навичок за певною темою	
		2 бали – низький рівень активності на занятті; значна неповнота, суттєві неточності та прогалини у відповіді на питання; розв'язання окремих практичних завдань з теми; вирішення проблемних правових ситуацій з суттєвими помилками; суттєві прогалини у засвоєнні рекомендованої літератури за темою заняття; низький рівень засвоєння практичних навичок за певною темою; фрагментарне доповнення відповідей інших студентів	
		0 балів – відсутність знань по жодному з питань плану занять; не розв'язання практичних завдань; неприсутність на занятті	
підсумкова робота	0 – 20 балів	Підсумкова письмова робота є обов'язковим видом самостійної роботи студента з навчальної дисципліни, захист якої відбувається на останньому практичному занятті.	0-20
Загальна кількість балів			0-100

***Критерії оцінювання результатів навчання
при захисті підсумкової письмової роботи:***

Кількість балів	Критерії оцінювання результатів навчання
20	<ol style="list-style-type: none"> 1. Робота оформлена відповідно до вимог кафедри. 2. Робота не містить методологічних помилок, є посилання на джерела та власні висновки. 3. При захисті продемонстровані глибокі знання теми, а також доведеність висновків, позицій, класифікацій тощо.
15	<ol style="list-style-type: none"> 1. Робота оформлена відповідно до вимог кафедри. 2. Робота містить незначні методологічні помилки, є посилання на джерела та власні висновки. 3. При захисті продемонстровані глибокі знання теми, а також доведеність висновків, позицій, класифікацій тощо.

10	<p>1. Робота оформлена відповідно до вимог кафедри, але з незначними помилками.</p> <p>2. Робота містить методологічні та змістовні помилки, є посилання на джерела та власні висновки.</p> <p>3. При захисті продемонстровані достатні знання теми, але виникли проблеми з аргументації окремих понять, суджень у роботі, доведеність висновків.</p>
5	<p>1. Робота оформлена з помилками та порушеннями кафедральних вимог кафедри щодо форми роботи.</p> <p>2. Робота містить методологічні та змістовні помилки, використано недостатню кількість джерел для обґрунтування дослідження та висновків.</p> <p>3. При захисті виникли труднощі щодо розкриття змісту теми, наведення аргументів стосовно окремих положень роботи та обґрунтованості і доведеності висновків.</p>
0	<p>1. Робота оформлена неналежним чином, без посилання на джерела і містить методологічні помилки.</p> <p>2. При захисті автор роботи не може продемонструвати знання з обраної теми, навести аргументацію суджень і проаналізувати інформацію.</p> <p>3. Робота виконана з порушенням вимог академічної доброчесності.</p>

Критерії оцінювання результатів навчання при проведенні підсумкового педагогічного контролю:

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою для заліку	Оцінка за 100- бальною шкалою, що використовується в НЮУ
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	зараховано	90 – 100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками		80 – 89
C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75 – 79
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків		70 – 74
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії		60 – 69
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перескладати	не зараховано	35 – 59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов’язковий повторний курс		0 – 34